

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 แบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัว
 - 2.1.1 แบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับนักเรียน
 - 2.1.2 แบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับบิดามารดา
 - 2.2 โปรแกรมการให้คำปรึกษารอบครัวตามทฤษฎีของเวอร์จิเนีย ซะเทียร์
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นครอบครัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนวัดคอนทอง (สุวรรณศรี คณจิตกุล ราษฎร์ศึกษาลัย) อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีปัญหาการสื่อสารในครอบครัว โดยเป็นนักเรียนที่มีพี่หรือน้องอาศัยอยู่ร่วมกัน จำนวน 89 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นครอบครัวของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนวัดคอนทอง (สุวรรณศรี คณจิตกุล ราษฎร์ศึกษาลัย) อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีปัญหาการสื่อสารในครอบครัวโดยเป็นนักเรียนที่มีพี่หรือน้องอาศัยอยู่ร่วมกัน และมีคะแนนทักษะการสื่อสารในครอบครัวต่ำกว่าเปอร์เซนไทล์ที่ 25 ลงมา อันแสดงถึงการใช่วิธีการสื่อสารที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ผู้วิจัยสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) มาจำนวน 5 คน สอบถามความสนใจของนักเรียนและบิดามารดาของนักเรียน ในการเข้าร่วมการทดลองทั้งครอบครัว อันประกอบด้วยบิดามารดาและบุตรอย่างน้อย 2 คน จำนวน 5 ครอบครัว โดยผ่านขั้นตอนการคัดเลือกดังนี้

1. ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 184 คนที่อยู่ร่วมกับพ่อแม่และมีพี่หรือน้องอาศัยอยู่ร่วมกัน ตอบแบบสอบถามการสื่อสารในครอบครัว คัดเลือกนักเรียนที่มีปัญหาการสื่อสารในครอบครัวได้จำนวน 83 คน นำมารวมกับนักเรียนที่มีข้อมูลจากการแนะแนวอีก 6 คน รวมเป็น 89 คน

2. ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 89 คน ที่มีปัญหาการสื่อสารในครอบครัว ตอบคำถามแบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับนักเรียน นำมาตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เรียงคะแนนจากสูงที่สุดลงต่ำสุด แล้วคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนทักษะการสื่อสารในครอบครัวตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา ได้จำนวน 22 คน

3. คัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนทักษะการสื่อสารในครอบครัวตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา สุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) มาจำนวน 5 คน สอบถามความสนใจของนักเรียนและบิดามารดาของนักเรียน ในการเข้าร่วมทดลองทั้งครอบครัว อันประกอบด้วยบิดามารดาและบุตรอย่างน้อย 2 คน ซึ่งในการสุ่มครั้งแรกมีครอบครัวที่สนใจ 4 ครอบครัว จึงสุ่มเพิ่มเติมอีก 1 ครอบครัว เมื่อสอบถามความสนใจ ครอบครัวได้ตอบตกลงจึงได้ครบ 5 ครอบครัว

ครอบครัวที่ 1 เป็นครอบครัวของนักเรียนชาย มีพี่ชายเข้าร่วมการทดลอง

ครอบครัวที่ 2 เป็นครอบครัวของนักเรียนชาย มีน้องสาวเข้าร่วมการทดลอง

ครอบครัวที่ 3 เป็นครอบครัวของนักเรียนชาย มีน้องชายเข้าร่วมการทดลอง

ครอบครัวที่ 4 เป็นครอบครัวของนักเรียนชาย มีน้องสาวเข้าร่วมการทดลอง

ครอบครัวที่ 5 เป็นครอบครัวของนักเรียนหญิง มีน้องสาวเข้าร่วมการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัว

1.1 แบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับนักเรียน

1.2 แบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับบิดามารดา

2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวตามทฤษฎีของเวอร์จิเนีย ซะเทียร์

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในครอบครัว และการให้คำปรึกษาครอบครัว เพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัว และสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว ตามทฤษฎีของเวอร์จิเนีย ชะเทียร์ ดังวิธีการต่อไปนี้

แบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัว

1. แบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับนักเรียน

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในครอบครัว

1.2 ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับนักเรียน

ขึ้นเอง จำนวน 34 ข้อ เป็นแบบการตั้งคำถามปลายปิด ข้อคำถามเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาการสื่อสารในครอบครัว ที่กำหนดให้มี 4 คำตอบ ให้เลือกคำตอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่สุดเพียงคำตอบเดียว นำแบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับนักเรียน เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (construct validity) ความเป็นปรนัย (objectivity) ของมาตรฐาน การให้คะแนน และความชัดเจนในการแปลความหมายของคะแนน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.3 นำแบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับนักเรียน จำนวน 34 ข้อ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนอนุบาลวัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีลักษณะปัญหาใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างคือเป็นนักเรียนที่มีปัญหาการสื่อสารในครอบครัวจำนวน 40 คน

1.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดลองใช้มาตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับนักเรียน ดังนี้

1.4.1 ความเป็นปรนัย (objectivity) เป็นการทดสอบคุณภาพของข้อคำถามเกี่ยวกับ ความชัดเจนที่สามารถสื่อความหมายต่อผู้อ่านหรือผู้ฟังได้ตรงกัน ด้วยการสังเกตจากผู้ตอบคำถาม

1.4.2 ค่าความยากง่าย (difficulty) รายข้อ เป็นการหาสัดส่วนที่เหมาะสมของผู้ตอบคำถามได้ถูกต้อง เกณฑ์ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบกำหนดอยู่ระหว่าง .20 ถึง .80

1.4.3 ค่าอำนาจจำแนก (discrimination) รายข้อ เป็นการทดสอบว่าคำถามสามารถจำแนกผู้ตอบกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำออกจากกันได้ เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกกำหนดตั้งแต่ + .20 ขึ้นไป

1.4.4 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นการหาคุณภาพของแบบทดสอบว่าให้ผลการวัดสม่ำเสมอ คงที่ แม่นอนเพียงใด ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7794

1.5 นำแบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับนักเรียน ที่ได้ตรวจสอบคุณภาพแล้ว มาคัดเลือกตามเกณฑ์คุณภาพดังกล่าว ได้ข้อที่ใช้ได้ 21 ข้อ

1.6 นำแบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับนักเรียน จำนวน 21 ข้อ ไปใช้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้เป็นคะแนน pretest ของกลุ่มตัวอย่าง นำไปใช้ในการทดสอบคะแนน posttest และคะแนน follow up

ตัวอย่างแบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับนักเรียน

คำชี้แจง ข้อคำถามต่อไปนี้เป็นสถานการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นการสื่อสารในครอบครัว วิธีการตอบคำถามแต่ละข้อ ให้นักเรียนพิจารณาสถานการณ์ และข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบตามสภาพที่ใกล้เคียงหรือตรงกับความเป็นจริง ที่เป็นการสื่อสารในครอบครัวของนักเรียนมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

1. ในเวลาเช้า บิ๋อยากนอนต่อ ยังไม่อยากลุกขึ้นไปโรงเรียน พ่อ/แม่จึงมาปลุกและพูดว่า "สายแล้ว รีบตื่นเถิด เดียวไปไม่ทันโรงเรียนเช้า" ถ้าท่านเป็นบิ๋ ท่านจะเลือกคำตอบใดเพื่อบอกกับพ่อ/แม่

1.1 "ลุกไม่ค่อยสบาย"

1.2 "ต่อไปลูกจะรีบตื่นแค่เช้า"

1.3 "ถึงอย่างไรลูกก็เรียนทันเพื่อนอยู่แล้ว"

1.4 "ลูกไปโรงเรียนสายหน่อยจะเป็นไรไป"

เกณฑ์การให้คะแนน

การสื่อสารในครอบครัวที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ให้คะแนน 0 คะแนน

การสื่อสารในครอบครัวที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

2. แบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับบิดามารดา

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในครอบครัว

2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัว สำหรับบิดามารดา

ขึ้นเอง จำนวน 39 ข้อ เป็นแบบการตั้งคำถามปลายปิด ข้อคำถามเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาการ

สื่อสารในครอบครัว ที่กำหนดให้มี 4 คำตอบ ให้เลือกคำตอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่สุดเพียง

คำตอบเดียว นำแบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับบิดามารดา เสนออาจารย์ที่

ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity)

ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (construct validity) และความเป็นปรนัย (objectivity) ของ

มาตรฐานการให้คะแนนและความชัดเจนในการแปลความหมายของคะแนน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำแบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับบิดามารดา จำนวน 39 ข้อ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับบิดามารดาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนอนุบาลวัดพิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัด ฉะเชิงเทรา ที่มีลักษณะปัญหาใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง คือเป็นครอบครัวที่มีปัญหาการสื่อสารใน ครอบครัว จำนวน 20 ครอบครัว รวมเป็น 40 คน

2.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดลองใช้ มาตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบทักษะ การสื่อสารในครอบครัว สำหรับบิดามารดา ดังนี้

2.4.1 ความเป็นปรนัย (objectivity) เป็นการทดสอบคุณภาพของข้อคำถาม เกี่ยวกับ ความชัดเจนที่สามารถสื่อความหมายต่อผู้อ่านหรือผู้ฟังได้ตรงกัน ด้วยการสังเกตจาก ผู้ตอบคำถาม

2.4.2 ค่าความยากง่าย (difficulty) รายข้อ เป็นการหาสัดส่วนที่เหมาะสมของ ผู้ตอบคำถามได้ถูกต้อง เกณฑ์ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบกำหนดอยู่ระหว่าง .20 ถึง .80

2.4.3 ค่าอำนาจจำแนก (discrimination) รายข้อ เป็นการทดสอบว่าคำถาม สามารถจำแนกผู้ตอบกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำออกจากกันได้ เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนก กำหนดตั้งแต่ + .20 ขึ้นไป

2.4.4 ค่าความเชื่อมั่น (reliability) เป็นการหาคุณภาพของแบบทดสอบว่าให้ผล การวัดสม่ำเสมอ คงที่ แนนอนเพียงใดได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7785

2.5 นำแบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับบิดามารดา ที่ได้ตรวจสอบ คุณภาพแล้ว มาคัดเลือกตามเกณฑ์คุณภาพดังกล่าว ได้ข้อที่ใช้ได้ 21 ข้อ

2.6 นำแบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับบิดามารดา จำนวน 21 ข้อ ไปใช้ในการทดสอบคะแนน pretest คะแนน posttest และคะแนน follow up

ตัวอย่างแบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับบิดามารดา
คำชี้แจง ข้อคำถามต่อไปนี้เป็นสถานการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นการสื่อสารใน ครอบครัว วิธีการตอบคำถามแต่ละข้อ ให้ท่านพิจารณาสถานการณ์และข้อความ ที่กำหนดให้ แล้วตอบตามสภาพที่ใกล้เคียงหรือตรงกับความเป็นจริง ที่เป็นการสื่อสาร ในครอบครัวของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

1. ในเวลาเช้า บิอยากนอนต่อ ไม่อยากลุกขึ้นไปโรงเรียน พ่อ/แม่จึงต้องไปเรียกให้ ลุกขึ้น ถ้าท่านเป็นพ่อ/แม่ของบี ท่านจะเลือกคำตอบใดเพื่อบอกกับบี

1.1 "คนเกียจคร้าน ชีวิตจะลำบากนะลูก"

1.2 "หากไม่ไปโรงเรียน ลูกอาจจะสอบตกได้นะ"

1.3 "ทีหลังถ้าลูกเป็นอย่างนี้อีก คงต้องถูกทำโทษ"

1.4 "แม้ลูกจะอยากนอน แต่การไปโรงเรียนเป็นหน้าที่ของลูกนะ"

เกณฑ์การให้คะแนน

การสื่อสารในครอบครัวที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ให้คะแนน 0 คะแนน

การสื่อสารในครอบครัวที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

โปรแกรมการให้คำปรึกษารอบครัวตามทฤษฎีของเวอร์จิเนีย ชะเทียร์

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษารอบครัวตามทฤษฎีของเวอร์จิเนีย ชะเทียร์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษารอบครัว เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในครอบครัวของนักเรียน

2. ผู้วิจัยสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษารอบครัวตามทฤษฎีของเวอร์จิเนีย ชะเทียร์ให้สอดคล้องกับคำนิยามศัพท์เฉพาะ กำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเทคนิค กิจกรรม และการดำเนินการให้คำปรึกษารอบครัว

3. นำโปรแกรมการให้คำปรึกษารอบครัวที่แก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับครอบครัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 1 ครอบครัว โดยเลือกครอบครัวที่มีปัญหาใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง คือมีปัญหาการสื่อสารในครอบครัว แล้วปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. นำโปรแกรมการให้คำปรึกษารอบครัวที่ทดลองใช้และปรับปรุงแล้วไปใช้ในการให้คำปรึกษารอบครัวกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 ครอบครัว ใช้ระยะเวลาในการทำทดลอง 8 สัปดาห์ โดยให้คำปรึกษารอบครัวครั้งละ 1 ครอบครัว ครอบครัวละ 8 ครั้ง

การดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลองที่ใช้ในการวิจัย

แบบแผนการทดลองในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลององค์ประกอบเดียวแบบวัดซ้ำ (Single - Factor Experimental Having Repeated Measures on the Same Elements (Winer, Brown, & Micheles, 1991, p. 222) มีกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม ทดสอบระยะก่อนการทดลอง ทดสอบระยะหลังการทดลอง และทดสอบระยะติดตามผล มีแบบแผนการทดลองดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงแบบแผนการทดลองที่ใช้ในการวิจัย

คนที่	Treatment			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย
	ทดสอบก่อน	ทดสอบหลัง	ติดตามผล		
1	X_{11}	X_{12}	X_{13}	P_1	$\bar{X}_1$
2	X_{21}	X_{22}	X_{23}	P_2	$\bar{X}_2$
3	X_{31}	X_{32}	X_{33}	P_3	$\bar{X}_3$
4	X_{41}	X_{42}	X_{43}	P_4	$\bar{X}_4$
5	X_{51}	X_{52}	X_{53}	P_5	$\bar{X}_5$
คะแนนรวม	T_1	T_2	T_3	G	
คะแนนเฉลี่ย	$\bar{T}_1$	$\bar{T}_2$	$\bar{T}_3$		$\bar{G}$

ความหมายของสัญลักษณ์

X แทน คะแนนทักษะการสื่อสารในครอบครัวของแต่ละคน

T_1 แทน ผลรวมคะแนนทักษะสื่อสารในครอบครัวของกลุ่มระยะก่อนการทดลอง

T_2 แทน ผลรวมคะแนนทักษะสื่อสารในครอบครัวของกลุ่มระยะหลังการทดลอง

T_3 แทน ผลรวมคะแนนทักษะสื่อสารในครอบครัวของกลุ่มระยะติดตามผล 4 สัปดาห์

$\bar{T}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยทักษะการสื่อสารในครอบครัวของกลุ่มระยะก่อนการทดลอง

$\bar{T}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยทักษะการสื่อสารในครอบครัวของกลุ่มระยะหลังการทดลอง

$\bar{T}_3$ แทน คะแนนเฉลี่ยทักษะการสื่อสารในครอบครัวของกลุ่มระยะติดตามผล 4 สัปดาห์

G แทน ผลรวมของคะแนนทักษะการสื่อสารในครอบครัวทั้งหมด

$\bar{G}$ แทน คะแนนเฉลี่ยทักษะการสื่อสารในครอบครัวทั้งหมด

วิธีการดำเนินการทดลอง

การให้คำปรึกษารอบครัวได้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา เป็นขั้นตอนที่ผู้ให้คำปรึกษาสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัวเพื่อให้เกิดความผ่อนคลาย รู้สึกคุ้นเคยไว้วางใจ เข้าใจและยอมรับผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือ ความพร้อมที่จะเสนอปัญหาในกระบวนการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา เป็นขั้นตอนที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้เทคนิคการฟัง การเรียบ การถามคำถามปลายเปิด การถามคำถามปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก การให้กำลังใจ การทำให้กระจ่าง การตีความ การทวนซ้ำและการสรุปความ และใช้เทคนิคการให้คำปรึกษา ครอบครัวความทุกข์ของเวอร์จิเนีย ซะเทียร์ ซึ่งประกอบด้วย เทคนิคการวาดภาพครอบครัว (Family drawing) เทคนิคเส้นลวดประสบการณ์ (The wire experience) เทคนิคการทำท่าทางในการสื่อสาร (Communication stance) การสอนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้สรรพนาม "ฉัน" (Modeling of Effective Communication Using "I" Messages) ดังมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การเริ่มต้นการให้คำปรึกษารอบครัว ในครั้งแรกเป็นการปฐมนิเทศ ผู้ให้คำปรึกษาจะพบกับสมาชิกทุกคนในครอบครัว และในครั้งที่ 2 ผู้ให้คำปรึกษาจะพบกับนักเรียนเป็นรายบุคคลและใช้เทคนิคการวาดภาพครอบครัว (Family drawing) ให้นักเรียนวาดภาพครอบครัว แล้วแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว โดยเฉพาะปัญหาการสื่อสารระหว่างสมาชิกในครอบครัว เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวและความรู้สึกที่นักเรียนมีต่อตนเองและสมาชิกในครอบครัว

2.2 ในการให้คำปรึกษาดังแต่ครั้งที่ 3 เป็นต้นไป ผู้ให้คำปรึกษาจะพบกับสมาชิกในครอบครัวทุกคน ให้สมาชิกแต่ละคนกล่าวถึงความรู้สึกและปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว ซึ่งในแต่ละครั้ง ผู้ให้คำปรึกษาจะใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาคามทุกข์ของเวอร์จิเนีย ซะเทียร์ ในการให้คำปรึกษารอบครัว ซึ่งอาจจะใช้บางเทคนิค หรือใช้หลายเทคนิคร่วมกันในแต่ละครั้ง ดังนี้

2.2.1 เทคนิคเส้นลวดประสบการณ์ (The wire experience) เป็นการให้สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนใช้เส้นลวดเป็นอุปกรณ์ ประกอบการเล่าเรื่องราวหรือประสบการณ์ชีวิตของตนเอง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และศึกษาปัญหาการสื่อสารระหว่างสมาชิกในครอบครัว และให้สมาชิกในครอบครัวได้ประเมินตนเอง เข้าใจตนเองและเรียนรู้บทบาทของตนเองและพร้อมที่จะพัฒนาการสื่อสารในครอบครัว

2.2.2 เทคนิคการทำท่าทางในการสื่อสาร (Communication stance) ให้สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนแสดงท่าทางตามสถานการณ์ที่เป็นรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวที่ปฏิบัติอยู่เสมอ ตามการรับรู้ของตนเอง ในบทบาทต่าง ๆ กันทั้ง 4 บทบาท ได้แก่ บทบาทผู้ชอบกล่าวโทษ ผู้ยอมตาม ผู้ขาดความจริงจัง และผู้มากด้วยเหตุผล เพื่อให้สมาชิกในครอบครัวได้เรียนรู้รูปแบบการสื่อสารในครอบครัว และสามารถเผชิญกับปัญหาการสื่อสารในครอบครัวได้

2.2.3 เทคนิคการสอนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยใช้สรรพนาม "ฉัน" (Modeling of Effective Communication Using "I" Messages) ให้สมาชิกในครอบครัว

ได้เรียนรู้วิธีการสื่อสารที่ใช้สรรพนาม "ฉัน" นำหน้าประโยค ตามด้วยข้อความที่แสดงความรู้สึก ที่ควรใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา เป็นขั้นตอนที่สมาชิกในครอบครัวได้รับการพัฒนา ทักษะการสื่อสารในครอบครัว จนพัฒนาก้าวหน้าสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ในขั้นนี้ผู้ให้คำปรึกษา วางแผนร่วมกับครอบครัว ตลอดจนร่วมกันอภิปรายถึงการยุติการให้คำปรึกษา ผลของการให้ คำปรึกษา อภิปรายถึงเป้าหมายระยะยาว ทำนายและหาทางป้องกันแก้ไขที่จะ ไม่ให้เกิดปัญหา ขึ้นมาอีกในอนาคต ผู้ให้คำปรึกษาย้ำให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามผลการให้คำปรึกษาอีกระยะหนึ่ง หลังยุติการให้คำปรึกษา ครอบครัว

ระยะติดตามผล ใช้ระยะเวลาหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองไปแล้ว 4 สัปดาห์ ดังนี้ รายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลา ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางเวลาการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว

ครั้งที่	ครอบครัวที่				
	1	2	3	4	5
1	22 มี.ค. 45	23 มี.ค. 45	23 มี.ค. 45	24 มี.ค. 45	24 มี.ค. 45
2	25 มี.ค. 45	25 มี.ค. 45	25 มี.ค. 45	26 มี.ค. 45	26 มี.ค. 45
3	29 มี.ค. 45	30 มี.ค. 45	30 มี.ค. 45	31 มี.ค. 45	31 มี.ค. 45
4	5 เม.ย. 45	6 เม.ย. 45	6 เม.ย. 45	7 เม.ย. 45	7 เม.ย. 45
5	12 เม.ย. 45	13 เม.ย. 45	13 เม.ย. 45	14 เม.ย. 45	14 เม.ย. 45
6	19 เม.ย. 45	20 เม.ย. 45	20 เม.ย. 45	21 เม.ย. 45	21 เม.ย. 45
7	26 เม.ย. 45	27 เม.ย. 45	27 เม.ย. 45	28 เม.ย. 45	28 เม.ย. 45
8	3 พ.ค. 45	4 พ.ค. 45	4 พ.ค. 45	5 พ.ค. 45	5 พ.ค. 45
ระยะติดตามผล	1 มิ.ย. 45	1 มิ.ย. 45	1 มิ.ย. 45	2 มิ.ย. 45	2 มิ.ย. 45

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ วัคซ้ำ (Repeated Measures Analysis of Variance) (Howell, 1997, pp. 451 - 458, 1999,

pp. 359-368) และเมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีทดสอบรายคู่แบบนิวแมน-คูลล์ (Newman-Keuls Method)

ในการวิเคราะห์ข้อมูล นำคะแนนทักษะการสื่อสารในครอบครัวของนักเรียนแต่ละคนมาวิเคราะห์รวมกัน นำคะแนนของบิดามารดาในแต่ละครอบครัวมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย จากนั้นจึงนำคะแนนของบิดามารดาของแต่ละครอบครัวมาวิเคราะห์รวมกัน